

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

KONYA OVASI PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI

2019 Yılı Sayıştay Denetim Raporu

Eylül 2020

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU	5
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU.....	6
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI	6
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	7
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ	8
7.	DENETİM BULGULARI	8
8.	EKLER	14

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1. Kurumun 2019 Yılı Ödenek Dağılımı ve Gerçekleşmeleri (TL).....	3
Tablo 2. 2019 Yılı Bütçe Gelir Gerçekleşmeleri(TL)	4

KISALTMALAR

DAP : Doğu Anadolu Projesi

DOKAP : Doğu Karadeniz Projesi

GAP : GÜneydođu Anadolu Projesi

KOP : Konya Ovası Projesi

KOP BKİ : Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı

KHK : Kanun Hükümünde Kararname

BULGU LİSTESİ

B. Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler

1. Bitirilemediği İçin Ertesi Yıla Kalan Projelerin Özel Hesaplarda Tutulan Blokeli Paralarının Kurum Yararına Değerlendirilmemesi
2. Parasal Limit Dahilindeki Doğrudan Temin Alımlarında Yasaklılık Teyidinin Yapılmaması
3. KOP-BKİ'nin Merkezi Yönetim Organizasyonu Dahilindeki Konumunun Farklı Algılanmasının Uygulamada Başta Kaynakların Ekonomik Kullanımı Olmak Üzere Çeşitli Problemlere Neden Olması.

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1 Mevzuat ve Görevler:

Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı (KOP BKİB), 03.06.2011 tarihli ve 642 sayılı "Doğu Anadolu Projesi, Doğu Karadeniz Projesi ve Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlıklarının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname" ile 5 yıl süreli olarak Kalkınma Bakanlığına bağlı ve tüzel kişiliğe sahip bir kamu idaresi şeklinde kurulmuştur. 08.06.2016 tarihli ve 29736 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 06.06.2016 tarihli ve 2016/8870 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile görev süresi 31.12.2019 tarihine kadar uzatılmıştır. Yine 16/10/2019 tarihli Resmi Gazetede Yayınlanan 1664 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile Görev süresi 31/12/2020 tarihine uzatılmıştır. Kurum Kalkınma Bakanlığına bağlı bir kamu idaresiyken 703 sayılı KHK ile Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına bağlanmıştır.

Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı (KOP BKİB), 03.06.2011 tarihli ve 642 sayılı "Doğu Anadolu Projesi, Doğu Karadeniz Projesi ve Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlıklarının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname" ile 5 yıl süreli olarak Kalkınma Bakanlığına bağlı ve tüzel kişiliğe görevleri ile ilişkili olarak KOP kapsamındaki proje uygulamalarını yerinde koordine etmek, bölgedeki kalkınmaya yönelik yatırımların ve projelerin gerektirdiği araştırma, planlama, programlama, projelendirme, izleme, değerlendirme ve koordinasyon hizmetlerini yerine getirilmektir.

642 sayılı KHK'de KOP İdaresinin görevleri aşağıda gösterildiği şekilde sıralanmıştır:

-Bölgelerin kalkınmasının hızlandırılması amacıyla ilgili kurum ve kuruluşların proje ve faaliyetlerinin uyum ve bütünlük içinde yürütülmesini sağlayacak eylem planları hazırlamak, bunların uygulanmasını koordine etmek, izlemek ve değerlendirmek,

- Eylem planları kapsamındaki kamu yatırımlarının etkili ve verimli bir şekilde yürütülmesi için kurumlar arası koordinasyonu sağlamak,

- Eylem planlarının gerektirdiği yatırımlara ilişkin teklifleri ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği içinde hazırlamak, önceliklendirmek ve ilgili kurum ve kuruluşlar ile Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına göndermek,

- Bölgedeki kurum ve kuruluşlar tarafından yürütülen yatırım projelerini izlemek ve değerlendirmek,

- İlgili kamu kurum ve kuruluşlarınca talep edilmesi hâlinde, yatırım projelerinin geliştirilmesine yardımcı olmak, bu sürece gerektiğinde Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının belirleyeceği usul ve esaslara göre malî ve teknik destek sağlamak,

- Bölge planlarının tamamlayıcılığını ve bütünlüğünü gözeterek, kalkınma ajanslarının ortak ve daha etkili çalışmalarına yardımcı olmak ve bu konularda görüş ve öneriler geliştirmek,

- Bölgelerinin gelişme potansiyeline, sorunlarına ve imkânlarına dair araştırma, etüt, proje ve incelemeler yapmak veya yaptırmak,

- Kamu kesimi, özel kesim ve sivil toplum kuruluşları için başta kurumsal kapasite ve beşeri kaynak konuları olmak üzere, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının belirleyeceği usul ve esaslara göre mevcut proje ve programlarla mükerrerlik oluşturmayacak yenilikçi destek programları tasarlamak ve uygulamak,

-Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından verilecek diğer görevleri yapmak.

Faaliyet merkezi Konya İlidir. Görev alanı Aksaray, Karaman, Konya, Nevşehir, Yozgat, Niğde, Kırşehir ve Kırıkkale olmak üzere 8 ili kapsamaktadır.

1.2 Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları:

KOP BKİ'nin teşkilatını, kuruluş ve görevlerini düzenleyen 642 sayılı KHK'de Kurumun Bir başkan, iki Başkan Yardımcısı ile yeteri kadar personelden oluşacağı belirtilmiştir.

642 sayılı KHK'ye göre KOP BKİ, İzleme ve Değerlendirme Koordinatörlüğü ve Yönetim Hizmetleri Koordinatörlüğü ile bölgelerinin özellikleri, ihtiyaçları ve eylem planlarının mahiyeti dikkate alınarak Kalkınma Bakanının onayıyla kurulan diğer koordinatörlüklerden oluşur. Bu hükme göre İdarede organizasyon yapısını oluşturmak üzere aşağıdaki koordinatörlükler kurulmuştur:

- 1-Yönetim Hizmetleri Koordinatörlüğü
- 2-Tarım ve Kırsal Kalkınma Koordinatörlüğü
- 3-Ekonomik Kalkınma, Sanayi ve Hizmetler Koordinatörlüğü
- 4-İzleme ve Değerlendirme Koordinatörlüğü
- 5-Beşeri, Sosyal ve Kurumsal Gelişme Koordinatörlüğü
- 6-Planlama ve Geliştirme Koordinatörlüğü

KOP İdaresinin insan kaynaklarına ilişkin düzenleme, 642 sayılı KHK'nın 5 ve 6 ncı maddelerinde yer almaktadır. Bu maddelerde kurumda üç tür personel istihdam edilebileceği öngörülmüştür:

- 1) Kadrolu personel

2) Sözleşmeli personel

3) Geçici personel

642 sayılı KHK'ye göre kadrolu ve sözleşmeli toplam en fazla 100 adet istihdam mümkündür. Kadrolu personelin sayısı 70 olarak gösterilmiştir. Geçici personelin sayısı hakkında ise herhangi bir hüküm bulunmamaktadır.

2019 yılı sonu itibariyle 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi 41 personel, 3 sözleşmeli personel, 28 sürekli işçi olmak üzere toplam 74 personel Kurumda çalışmaktadır.

1.3 Mali Yapı:

KOP BKİ, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa tabi olup bu Kanuna ekli II sayılı cetvelin B) Özel Bütçeli Diğer İdareler bölümünde yer almaktadır.

Kuruma 2019Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunuyla 117.343.000 TL ödenek tahsis edilmiştir. 2019 yılı içerisinde yapılan ödenek hareketleri sonucunda yıl sonu ödeneği 127.238.000TL olarak gerçekleşmiştir. Kurum bütçesinden yıl içinde toplam 120.109.467 TL harcama yapılmıştır. Bu tutarın 111.300.607 TL sermaye transferleri kapsamında destek ve teşviklerden, 6.382.463 TL faaliyet giderleri kapsamında personel ve mal ve hizmet alım giderleri kapsamında,2.426.406TLsi ise sermaye giderleri kapsamında olan harcamalardır.

Kurumun 2019 yılı ödenek ve harcamalarının ayrıntıları, aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 1. Kurumun 2019 Yılı Ödenek Dağılımı ve Gerçekleşmeleri (TL)

Ekonomik Kod	Başlangıç Ödeneği	Yıl sonu Ödeneği	Toplam Harcama	Harcama Oranı
Personel Giderleri	4.583.000	4.735.093	4.296.732	90,74
SGK Devlet Primi Giderleri	814.000	643.527	737.890	87,48
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	3.012.000	2.890.380	1.347.841	46,63
Cari Transferler	20.000	20.000	0	0
	7.266.000	6.117.000	2.426.406	39,67

Sermaye Giderleri				
Sermaye Transferleri	101.648.000	112.632.000	111.300.607	98,82
Toplam	117.343.000	127.238.000	120.109.467	94.40

Başkanlığın gelir kaynakları; hazine yardımı (Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı transfer tertibinden aktarılmaktadır), mal ve hizmet satış gelirleri, faiz gelirleri ve kişilerden alacaklar olmak üzere diğer çeşitli gelirlerden oluşmaktadır. Başkanlığın gelirleri, esas olarak, Sanayi Teknoloji Bakanlığı bütçesinin transferler kısmında KOP İdaresine ayrılan ödenekten oluşmaktadır. 126.072.390 TL olarak gerçekleşen gelirin 144.578.000 TL Hazine yardımından, 1.983.336 TL si Taşınmaz kiralari ve mevduat faizlerinden,9.511.054 TLsi Diğer gelirlerden oluşmaktadır.

Ayrıntısı aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 2. 2019 Yılı Bütçe Gelir Gerçekleşmeleri(TL)

Açıklama	Bütçe Tahmini	Gerçekleşme	Oran
Şartname ve Basılı evrak Satış Gelirleri	1000	0	0
Taşınmaz Kira Gelirleri	160 000	170 662	106,66
Hazine Yardımı(cari)	5 929 000	5 664 000	95,53
Hazine Yardımı(ser)	108 914 000	108 914 000	100
Mevduat Faizleri	1 834 000	1 812 648	98,84
Kişilerden Alacaklar	5 000	26	0,52
Diğer Gelirler	500 000	9 511054	1 902,21
TOPLAM	117 343 000	126 072 390	107,44

İdarenin bütçesi analitik bütçe sınıflandırmasına göre yapılmıştır. Başkanlığın kendi muhasebe birimi vardır .

1.4 Muhasebe ve Raporlama Sistemi:

Kurum, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na tabi olup, muhasebe işlemlerini ve raporlamasını Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ne göre gerçekleştirmektedir. Her türlü bütçe giderleri ödemeleri Kamu Harcama ve Muhasebe Bilişim Sistemi üzerinden yapılmakta, muhasebe işlemleri Bütünleşik Kamu Mali Yönetim Bilgi Sistemi kullanılarak gerçekleştirilmektedir.

Kurum bütçesi analitik bütçe sınıflandırma esaslarına göre gerçekleşmiştir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esasların 5'inci maddesi gereğince, hesap dönemi sonunda Sayıştay'a gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup, denetim bunlar ile Usul ve Esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır:

- Birleştirilmiş veriler defteri (özet),
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Kasa sayım tutanağı,
- Banka mevcudu tespit tutanağı,
- Alınan çekler sayım tutanağı,
- Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı,
- Teminat mektupları sayım tutanağı,
- Değerli kağıtlar sayım tutanağı,
- İdare Taşınır Mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile İdare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli,
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu,
- Faaliyet sonuçları tablosu

Denetim görüşü, Kurumun tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan Bilanço ve Faaliyet Sonuçları Tablosuna verilmiştir

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek

şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmışından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi,

belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Kurum mali işlemleri yürüten muhasebe yetkilisinin muhasebe yetkilisi sertifikası bulunmaktadır. Kurumda 2005/9912 Karar Sayılı Muhasebe Yetkililerinin Eğitimi, Sertifika Verilmesi ile Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliği hükümleri gereğince Hazine ve Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü tarafından düzenlenen Sertifika Eğitim Programına katılım şartlarını taşıyan personelin eğitime katılımı sağlanmış ve sertifikasını almıştır.

Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2018 yılı denetimi çerçevesinde kurum iç kontrol sistemine ilişkin aşağıdaki tespit ve değerlendirmeler yapılmıştır.

- İdare iç kontrol sisteminin gerektirdiği yasal yükümlülükleri kısmen yerine getirmiştir.
- Kurumda etik kuralların oluşturulması, etik sözleşmelerin de imzalanarak personelin dosyalarına konulması bu alandaki farkındalığın varlığını göstermektedir.
- Kurumun tüm birimlerinde yapılan işlerin iş tanımları yapılmasına, bu işlerin süreçleri ve iş akış şemaları çıkarılmasına ilişkin çalışmalar devam etmektedir.
- KOP Bölge Kalkınma İdaresinde, kurumda yürütülen faaliyetler çerçevesinde iş tanımlarının yapılması, iş akış şemalarının çıkartılması, kurumun amaç ve hedeflerini engelleyecek riskleri belirleme ve bu kapsamda “Risk Strateji Belgesi” hazırlanması çalışmalarına başlanmıştır.
- Üst yöneticinin onayıyla “İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu” kurulmuştur.
- Yönetimin ihtiyaç duyduğu gerekli bilgileri ve raporları üretecek ve analiz yapma imkânı sunacak bir yönetim bilgi sistemi için bir yazılım kullanılmakta olup proje takip ve kontrolleri bu program üzerinden yapılmaktadır.
- Kurum, idare bütçesini stratejik plan ve programa uygun olarak hazırlamakta, stratejik planda yer alan amaçlar ve bu amaçlara yönelik hedef ve faaliyetlerini, bütçe kaynaklarını gözeterek belirlemektedir.

- İç denetçilerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelikte Kuruma iç denetçi kadrosu tahsis edilmemiştir. İç kontroller yönetim hizmetleri personeli eli ile yürütülmektedir.
- Stratejik Plan, yıllık uygulama planını içeren Performans Programı ile kurumun faaliyet sonuçlarını ve değerlendirmelerini içeren İdare Faaliyet Raporları mevcuttur.
- Kurum, idare bütçesini stratejik plan ve programa uygun olarak hazırlamakta, stratejik planda yer alan amaçlar ve bu amaçlara yönelik hedef ve faaliyetlerini, bütçe kaynaklarını gözeterek belirlemektedir.

Kurumda İç Kontrol Uyum Eylem Planında 2019 yılı sonu itibariyle bazı faaliyetlerin tamamlanma sürecinin devam ettiği görülmüştür.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma Başkanlığı (KOP) 2019 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan, geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

Bu bölümde herhangi bir bilgi yer almamaktadır.

B. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: Bitirilemediği İçin Ertesi Yıla Kalan Projelerin Özel Hesaplarda Tutulan Blokeli Paralarının Kurum Yararına Değerlendirilmemesi

Uygulayıcı kuruluşlarla protokolü imzalanmış projelerde yılında bitirilemeyen ve ertesi yıla kalan projelerde, proje bedelinin aktarıldığı özel hesaplardaki paraların vadeli hesap yerine vadesiz hesaplarda tutularak gelir kaybına neden olduğu görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun Amaç başlıklı 1'inci maddesinde kamu kaynaklarının etkili ,ekonomik ve verimli bir şekilde elde edilmesi ve kullanılması gerektiği ifade edilmektedir.

Hazine ve Maliye Bakanlığı, Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı ile Sayıştay Başkanlığının görüşleri alınarak hazırlanan "2019 Yılı Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlıkları Tarafından Sermaye Transferi Ödeneklerinin Kullanılması, İzlenmesi ve Denetimine İlişkin Usul ve Esasları"na göre , Proje Hesabı, Uygulayıcı Kuruluş tarafından projeler için kamu sermayeli bankalarda açılan, işlemleri Uygulayıcı Kuruluşun muhasebe hizmetlerinin yürütüldüğü muhasebe birimi tarafından yürütülen, İdarenin harcama onayı olmadan ödeme yapılamayan ve İdare tarafından internet bankacılığı kanalı ile anlık olarak izlenebilen ve muhasebe birimince 17 Ekim 2017 tarihli ve 30213 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kamu İdarelerine Ait Özel Hesaplara İlişkin İşlemlerin Muhasebeleştirilmesine Dair Yönetmelik Hükümleri Gereğince İşletilen Hesaplardır.

Kamu Haznedarlığı Genel Tebliği'nin, Uygulama ve Kullanılacak Araçlar başlıklı 5'inci maddesinde aralarında özel hesaplarında olduğu bazı hesapların 2'nci fıkrada sayılan esaslar çerçevesinde değerlendirileceği belirtilmiştir. Söz konusu -fıkrada bu esaslar ;

“ (2) Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri dışındaki kurumlar kendi bütçeleri veya tasarrufları altında bulunan her türlü mali kaynaklarını kamu sermayeli bankalarda açtıracakları hesaplarda aşağıdaki araçları kullanarak değerlendirmekle yükümlüdür:

- a) TL cinsi vadesiz ve/veya vadeli mevduat ile özel cari hesap ve/veya katılma hesabı,” olarak ifade edilmiştir.

KOP BKİ Başkanlığı'nın uygulamaya aldığı, protokollerini imzalamış olduğu projelerden yılında bitirilemeyen ve ertesi yıla kalan projeler için ilgili proje tutarını özel hesaplara blokeli olarak aktardığı, ancak, muhasebe birimlerinin yukarıdaki mevzuat hükümleri gereği bu paraları bir kamu bankasında vadeli hesapta tutmaları gerekirken, bazı muhasebe birimlerinin vadesiz hesapta tuttuğu görülmüştür. Proje desteği verilen uygulayıcı kuruluşlar genel bütçeli, özel bütçeli veya mahalli idarelerden oluşmaktadır. Özel bütçeli kuruluşlar ile mahalli idarelerin muhasebe birimleri kendi içlerinde olduğu için gerekli banka protokolleri yapılmakta ve proje özel hesaplarında bulunan tutarlar büyük bir oranda vadeli hesaplarda tutulmaktadır. Proje özel hesaplarında bulunan tutarları vadeli hesapta tutmayan muhasebe birimleri genel bütçeli kuruluşların muhasebe hizmetlerini yürüten Hazine ve Maliye Bakanlığına bağlı Defterdarlık Muhasebe Müdürlükleri ile Mal Müdürlüklerinden oluşmaktadır. Kamu İdarelerine Ait Özel Hesaplara İlişkin İşlemlerin Muhasebeleştirilmesine Dair Yönetmeliğin çıkması akabinde kurum Hazine ve Maliye Bakanlığı ile iletişime geçmiş,

bu bağlamda Hazine ve Maliye Bakanlığı KOP Bölgesinde bulunan Valiliklere (Defterdarlık) ve kamu sermayeli bankalara söz konusu hesaplarla ilgili uygulamalarda usul ve esaslar çerçevesinde işlemlerin yapılması gerektiğini yazı ile bildirilmiştir. Yapılan yazılı ve sözlü açıklamalara rağmen proje özel hesabında bulunan tutarları vadeli hesapta değerlendirmeyen bazı muhasebe birimleri (Defterdarlık Muhasebe Müdürlüğü, Mal Müdürlüğü, Döner Sermaye Saymanlık Müdürlüğü vb.) bulunmaktadır. Bu nedenle Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından uygulamada sorun yaşanan muhasebe birimlerinin konuya dikkatinin çekilmesi ve KOP BKİ Başkanlığı tarafından özel hesapların daha etkili ve yakından takip edilmesi için internet bankacılığının daha etkin kullanılması gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 2: Parasal Limit Dahilindeki Doğrudan Temin Alımlarında Yasaklılık Teyidinin Yapılmaması

Parasal limit dahilinde firmalardan yapılan doğrudan temin alımlarında Kamu İhale Kurumundan söz konusu firmaların yasaklı olup olmadığının kontrol edilmesi gerekirken, yasaklılık teyidinin yapılmadığı görülmüştür.

Kamu İhale Genel Tebliği'nin "İdareler Tarafından EKAP Üzerinden Gerçekleştirilecek İşlemler" başlıklı 30'uncu maddesinin 5'inci fıkrasının 4'üncü bendinde "4734 sayılı Kanunun 22 nci maddesi uyarınca doğrudan temin yoluyla alım yapılması halinde alım yapılacak kişi ya da firmanın ihalelere katılmaktan yasaklı olup olmadığı teyit ettirilmeyecektir. Ancak, anılan Kanunun 22 nci maddesinin (d) bendinde belirtilen parasal limit dahilinde yapılan alımlarda, alım yapılacak gerçek veya tüzel kişinin Kurumun internet sayfasındaki yasaklılar listesinde bulunup bulunmadığının kontrol edilmesi ve yasaklı olduğunun belirlenmesi durumunda, söz konusu kişiden alım yapılmaması gerekmektedir." hükmü bulunmaktadır.

Söz konusu düzenleme gereğince, 4734 sayılı Kanunun 22 nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde belirtilen parasal limit dâhilinde yapılan alımlarda, alım yapılacak gerçek veya tüzel kişinin Kamu İhale Kurumun internet sayfasındaki yasaklılar listesinde bulunup bulunmadığının kontrol edilmesi ve yasaklı olduğunun belirlenmesi durumunda, söz konusu kişiden alım yapılmaması gerekmektedir.

BULGU 3: KOP-BKİ'nin Merkezi Yönetim Organizasyonu Dahilindeki Konununun Farklı Algılanmasının Uygulamada Başta Kaynakların Ekonomik Kullanımı Olmak Üzere Çeşitli Problemlere Neden Olması.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının (*Mülga Kalkınma Bakanlığının*) bağlı kuruluşu olan Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, 03.06.2011 tarih ve 642 sayılı KHK ile kurulmuştur.

15.07. 2018 tarihli ve 30479 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 4 no.lu “*Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi*”nde 54 farklı Kurum için düzenleme yapılmıştır.

Bakanlıklara bağlı, ilgili ve ilişkili kurum ve kuruluşlar ile ilgili 2018/1 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi yayımlanmıştır. Genelgede bağlı, ilgili ve ilişkili kurum ve kuruluşların bakanlıklarla ilgilendirilmesinin, 27.04.1984 tarihli ve 3046 sayılı Kanunun 19/A maddesi uyarınca uygun görüldüğü belirtilmiştir. Söz konusu Genelgeye ekli listede yer almayan kurum ve kuruluşların ise bağıllık, ilgililik ve ilişkililik durumlarının ilgili kanunlara veya Cumhurbaşkanlığı kararnamelerine göre olacağı açıklanmıştır. Buna göre, 642 sayılı kuruluş KHK’si gereği KOP-BKİB, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının bağlı kuruluşu olmaktadır.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Bölge Kalkınma İdarelerinin ulusal düzeyde koordinasyonundan ve ödeneklerin tahsisi ile bunların kullanımına ilişkin usul ve esasları belirlemekle sorumludur.

27.09.1984 tarih ve 3046 sayılı Kanun’un 10’uncu maddesinde “*bağlı kuruluş*”; 11’inci maddesinde ise “*ilgili kuruluş*” tanımlanmıştır.

Niteliği gereği kendi mali ve idari özerkliği bulunan bakanlık teşkilatı içerisinde yer almayan, tüzel kişiliği haiz kurumların bir bakanlık teşkilatı içerisinde yer alması da Devletin bütünlüğü gereği bir bakanlıkla ilgilendirilmesi gereği doğmuştur. Bu kuruluşlar bir bakanlığa bağlı, ilgili ya da ilişkili kuruluşlardır.

Bağlı kuruluşlar, genel itibariyle bir bakanlığın ana hizmet faaliyetlerini yürütmekle birlikte ayrı bir kanunla kurulan ve genel müdürlük ya da başkanlık şeklinde teşkilatlanan kuruluşlardır. İlgili kuruluşlar, ayrı bir tüzel kişiliği olan ve bakanlıklarla ilgisi idari vesayet şeklinde kurulan hizmet yerinden yönetim kuruluşlarıdır.

Bağlı kuruluşlar görev ve yetkilerini kendi sorumluluğu altında yerine getirir ve kullanırlar. Bu kurumlar, “kamu idarelerinin yerine getirmekle yükümlü olduğu görevleri,

yani devletin öteden beri yürüttüğü klasik kamu hizmet ve faaliyetlerini, kamu idarelerinden ayrı bir tüzel kişilik marifetiyle yürüten teşkilat birimleri”dir.

Bu tür hizmet ve faaliyetler, aslında ilgili kamu idarelerince doğrudan doğruya ve kendi personel, bütçe ve araçlarıyla yürütülmekte iken, kamu kurumu halinde örgütlenerek sürdürülmesinde gerek ve yarar görülen eski kamu görevleridir. Bu idareler, ayrı bir kamu tüzel kişiliğine, malvarlığına ve ayrı bir bütçeye sahip olmaları ile değinilen merkezi idareden ayrılır. Bu kurumlar, bakanlık ile idari vesayet ilişkisi biçiminde olmakla beraber, kimi konularda ve işlemler bakımından geniş takdir ve yetkilere sahip olması esastır.

Kuruluşunda Mülga Kalkınma Bakanlığının bağlı kuruluşu olan KOP-BKİB, 09.07.2018 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan 02.07.2018 tarih ve 703 sayılı KHK'nın 147. Maddesinin (a) bendi uyarınca Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına bağlanmıştır.

Bununla birlikte, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının organizasyon şemasında, KOP-BKİB ve diğer Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlıkları Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğünün alt birimi olarak gösterilmiştir.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Personel Dairesi Başkanlığınca hazırlanan ve merkez ve taşra birimleri ile bağlı ve ilgili kuruluşların Bakan yardımcılarına bağlılık durumunu gösteren 03.08.2018 ve 2018/13 no.lu Bakanlık Genelgesi ile; Kalkınma Ajanslarının yanı sıra GAP, DAP, DOKAP ve KOP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlıklarının da “*projelerle ilgili iş ve işlemler bakımından Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü, personel ile ilgili iş ve işlemler bakımından Personel Dairesi Başkanlığı ile çalışacağı*” ifade edilmiştir.

KOP-BKİB'nin Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğüne bağlanmasının, teşkilata ilişkin yapısal sorunların yanısıra bütçe ve mali kontrol bakımından ödeneklerin serbest bırakılmasına ilişkin olarak da sorunlar yaşanmasına sebep olduğu görülmektedir.

Nitekim Usul ve Esaslar gereğince ödeneklerin serbest bırakılmasının bu nedenle oldukça gecikmeli olarak yapıldığı anlaşılmıştır. Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğünün onayına tabi işlemlerin sürecinin uzaması nedeniyle bazı proje gerçekleştirmelerinin Aralık ayı sonuna kadar yapılamadığı anlaşılmıştır.

KOP-BKİB'nin Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğünün bölge ofisi gibi değerlendirilmesi ve bu değerlendirme doğrultusunda ki kaynak tahsisine ilişkin Genel Müdürlük uygulamaları sonucu, Kurumun, Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğünün alt birimine dönüştürülmesi, kaynakların ekonomik ve verimli kullanımını olumsuz etkilediği gibi 642 sayılı KHK, gerekse 4 no lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile getirilen idari sistemle de uyumlu olmadığı değerlendirilmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<http://www.sayistay.gov.tr>

8. EKLER

EK 1: İZLEME

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
KOP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı ile Kalkınma Ajansları Arasındaki Yetki ve Sorumluluğun Mevzuatta Açık Bir Şekilde Düzenlenmemiş Olması	2018	Kısmen Yerine Getirildi	
KOP Eylem Planında Yer Alan Eylem ve Alt Projelerin Tümünün Gerçekleştirilmemesi	2018	Kısmen Yerine Getirildi	